

ΕΦΟΔΟΣ ΣΤΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΠΗΓΕΣ;

ΑΘΗΝΑΙ. Τώρα έπήρε τήν καθαρότερη μορφή του τὸ μήνυμα τοῦ 'Αραβικοῦ Κόσμου πρὸς τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες: δὲν ἔχει ἄλλο πετρέλαιο ἀν δὲν μᾶς βοηθήσετε στὸ Μεσανατολικό. Σὲ κάποια ἄκρως ἀπόρρητα ἀμερικανικὰ στρατηγικὰ γραφεῖα τὸ μήνυμα αὐτὸς ἐδημιούργησε τρομερὸ δίλημμα: νὰ σταλοῦν στρατιωτικὲς δυνάμεις τῶν Η.Π.Α. γιὰ νὰ καταλάβουν τὶς πετρελαιοπηγὲς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἢ νὰ γίνῃ πολιτικὴ προσπάθεια γιὰ νὰ μεταπειθοῦν οἱ "Αραβες; Στὴν ίδια δύνη μὲ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες βρίσκεται καὶ ἡ ὑπόλοιπη Δύσι ποὺ ἀντιμετωπίζει τὸν κίνδυνο νὰ μείνῃ σύντομα χωρὶς πετρέλαιο. Καὶ δὲν ἔχει ἄλλες γενικῆς χρήσεως ἐνέργειακὲς πηγές.

'Ο πόλεμος τοῦ Βιετνάμ θὰ μοιάζῃ μὲ κυριακάτικο περίπατο μπροστὰ σὲ μιὰ στρατιωτικὴ ἐπιχείρησι τῆς Δύσεως γιὰ τὴν κατάληψι τῶν ἀραβικῶν πετρελαιοπηγῶν. Κάπως ἔτοι βλέπει τὴν ὑπόθεσι αὐτὴ ὁ "Ἐλμερ Μπέννετ, διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Ἐπειγόνσης Ἐτοιμότητος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν — δημοσίευσε τὴν ἀγγλικὴ ἐφημερίδα «Γκάρντιαν». Στὸν διεθνῆ Τύπο ἡ ἐνέργειακὴ ἀνησυχία τῆς Ἀμερικῆς συνδέεται τελευταῖς διαρκῶς καὶ περισσότερο μὲ στρατιωτικὲς σκέψεις.

Μιὰ «έκστρατεία γιὰ τὸ πετρέλαιο» θὰ είχε σὰν ἀντικειμενικοὺς οκοπούς: Τὴν κατάληψι, κατ' ἀρχῆ, τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, τῆς χώρας, δηλαδῆ, ποὺ ἔχει τὰ μεγαλύτερα ἀποθέματα πετρελαίου, τοῦ Κουβέΐτ μετά, καὶ στὴν συνέχεια ὅλων τῶν πετρελαιοπηγῶν ἀπὸ τὸν Περσικὸ κόλπο μέχρι τὸ Ἀλγέριο. Θὰ πρέπει, ἐπίσης, νὰ καταληφθοῦν καὶ νὰ τεθοῦν ὑπὸ προστατευτικὴ φρούρησι ὅλα τὰ διὐλιοτήρια, οἱ ἀποθῆκες, οἱ ἀγωγοὶ καὶ οἱ ἐγκαταστάσεις φορτώσεως πετρελαιοφόρων πλοίων.

'Απεκαλύφθη ὅτι τὸ ἀμερικανικὸ Πεντάγωνο ὡργάνωσε πρόσφατα σεμινάριο μὲ θέμα τὶς ἐνέργειακὲς πηγές. Ή διάσκεψι αὐτὴ ἔγινε σὲ

ἐπίπεδο ἀρχηγῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων. "Επειτα ἀπὸ λεπτομερῆ συζήτησι οἱ συσκεφθέντες κατέληξαν στὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν τίθεται θέρα στρατιωτικῆς ἐπεμβάσεως στὴν Μέση Ἀνατολὴ γιὰ κατάληψι πετρελαιοπηγῶν — δημοσίευσε τὸ ἀμερικανικὸ περιοδικὸ «Νιούζγουνκ».

Οι πιθανότητες

Δὲν είναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ ζῆτημα αὐτὸς συγκεκριμένα ἀπασχολεῖ τοὺς ἡγέτες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Μέχρι τώρα ἡ γνώμη, ποὺ πάντοτε ἐπικρατεῖ τελικῶς είναι ὅτι μιὰ στρατιωτικὴ ἐνέργεια γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ ἐλέγχου τῶν πετρελαιοπηγῶν περιέχει ἔξ ἀρχῆς τὸ στοιχεῖο τῆς ἀποτυχίας. "Οοσ καὶ πανίσχυρη νὰ είναι ἡ Ἀμερικὴ καὶ δοῃ βοήθεια νὰ τὴν δώσῃ ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀντίδρασι τοῦ ὑπολοίπου κόσμου. Καὶ οὕτε θὰ δυνηθῇ νὰ κρατήσῃ ὑπὸ καθεστῶτας κατοχῆς τὰ ἔκατον μέρια τῶν Ἀράβων.

Φιλόποπτοι "Αραβες" λέγουν ὅτι ἀφοῦ οἱ Ἀμερικανοὶ αὐξητοῦν ἔστω καὶ θεωρητικὰ τὸ ἐνδεχόμενο μιᾶς στρατιωτικῆς ἐπιχειρήσεως γιὰ τὴν ἔξασφάλισι τῶν πετρελαιοπηγῶν, δὲν ἀποκλείεται νὰ σκεφθοῦν καὶ ἄλλες λύσεις. Μία ἀπ' αὐτὲς θὰ ἦταν νὰ δράσουν «διὰ πληρεξουσίου». Στὸν ἀραβοϊσραηλικὸ πόλεμο τοῦ 1967 κατώρθωσε τὸ Ἰσραὴλ νὰ καταλάβῃ μεγάλα ἀραβικὰ ἔδαφη. "Εὖν δὲν γινόταν ἀνακωχὴ — μὲ τὴν μεσολάβησι τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν — ίσως οἱ ισραηλινὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις νὰ είλαν καταλάβει ὀλόκληρη τὴν Αἴγυπτο.

Ο πληρεξούσιος

Απὸ τότε τὸ Ἰσραὴλ ἔχει ἐνιοχθεῖ πολὺ τὴν πολεμικὴ του μηχανῆ. Δὲν ἀποκλείεται σὲ ἔνα νέο πόλεμο μὲ τοὺς "Αραβες" νὰ φέναι μέχρι τὶς πετρελαιοπηγές. Αὐτὸν τὸν «πληρεξούσιο» ἐννοοῦν οἱ "Αραβες". Ἐν τῷ

μεταξύ, τὸ ἀραβικὸ πετρέλαιο διαρκῶς καὶ δυσκολώτερα ρέει πρὸς τὴν Δύσι.

Τὸ πιὸ ἐντυπωσιακὸ παράδειγμα τῆς ἀραβικῆς στάσεως είναι ἡ ἀπόφασις τοῦ βασιλέως Φεΐζαλ τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας νὰ μὴν αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴ τῶν πετρελαιοπηγῶν τῆς χώρας του παρὰ τὸ ἀντίθετο αἴτημα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Καὶ ἡ σκέψις τοῦ βασιλέως Φεΐζαλ συνεχίζεται: θὰ δημιουργήσωμε οἰκονομικὰ προβλήματα στὴν χώρα μας ἐὰν αὐξήσωμε τὴν παραγωγὴ πετρελαίου γιὰ νὰ βοηθήσωμε τὴν Ἀμερικὴ νὰ καλύψῃ τὶς ἐνέργειακὲς ἀνάγκες τῆς. Νὰ τὸ κάνωμε ἀφοῦ καὶ ἡ Ἀμερικὴ μᾶς βοηθήσῃ στὴν Μέση Ἀνατολή.

Πετρέλαιο παράγει καὶ ἡ Περοία. Ο Σάχης ἀνήγγειλε ὅτι θὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴ σύμφωνα πρὸς τὶς ἀμερικανικὲς ἀνάγκες. Δὲν ἀρκεῖ, τὸ πετρέλαιο του νὰ τὶς καλύψῃ. "Αλλά" ὁ Σάχης ἔκανε τελευταῖα καὶ κάτι ἄλλες δηλώσεις. Ἐτόνιος ὅτι ἡ χώρα του ἔξοπλίζεται — γιὰ νὰ καταστῇ μιὰ «Μεγάλη Δύναμις» στὴν περιοχὴ τοῦ Περσικοῦ Κόλπου — καὶ ὅτι μὲ δυσκολία θὰ ἀνεχόταν καθεστῶτα «ἀναταραχῆς» στὰ διάφορα σειχάτα καὶ ἐμιράτα τοῦ Κόλπου, στὰ μικροσκοπικὰ, δηλαδῆ, ἀραβικά κράτη ποὺ είναι καὶ αὐτὰ γεράτα πετρέλαιο.

Διαχωρίζει ὁ Σάχης τῆς Περοίας τὴν γραμμή του ἀπὸ τὶς Μεσανατολικὲς πετρελαιοπαραγωγοὺς χώρες σὲ ναντὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Μήπως, παράλληλα, σκέπτεται νὰ παιῇ καὶ αὐτὸς τὸν ρόλο τοῦ «πληρεξουσίου» τῶν Ἀμερικανῶν γιὰ τὴν κατάληψι πετρελαιοπηγῶν;

Τὸ Μεσανατολικὸ ἔχει εἰσέλθει σὲ μία νέα φάση. Μέχρι τώρα βρισκόταν ἀπλῶς σὲ ἀδιέξοδο. Τώρα, διαγράφονται δύο ἔξελίζεις:

Νὰ βρεθῇ εἰρηνικὴ λύσης ὑπὸ τὴν πίεσι τῆς ἐνέργειακῆς κρίσεως ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ ὑπόλοιπη Δύσις ἢ νὰ ἐκραγῇ ἡ σημερινὴ κατάστασι σὲ μία ἔνοπλη διαμάχη, γιὰ τὶς πετρελαιοπηγές.